

Activitatea tipografică târgovișteană în epoca brâncovenească

Conf. univ. dr. Agnes Erich
Director, Biblioteca Județeană
"I.H.Rădulescu" Dâmbovița

Constantin Brâncoveanu

- ❧ și-a început domnia în împrejurări grele pentru Țara Românească
- ❧ o perioadă de liniște propice creațiilor de ordin spiritual
- ❧ epocă de maximă înflorire culturală și artistică
- ❧ „cel mai mare dintre toți principii, lumină strălucitoare până la marginile pământului”

Activitatea tipografică în timpul domniei sale

- § cărți de slujbă religioasă
- § cărți de învățătură
- § cărți populare
- § rolul jucat de domnitor
  - „cu voia”
  - „cu hotărârea”
  - „cu cheltuiala” voievodului

Tiparnițe în Țara Românească

ξ București, Snagov, Buzău, Râmnic, Târgoviște

ξ Târgoviște

- după 57 de ani

- 1709

- prin transferarea materialului tipografic de la Râmnic

- Antim Ivireanul

Tiparnița târgovișteană în timpul lui Brâncoveanu

ξ 14 lucrări:

- 9 în limba română
- 4 în limba greacă
- **una** trilingvă: slavonă, română și greacă

Serviciul bisericesc (1709)

- ξ „pe timpul prea piosului, prea strălucitului și prea luminatului Domnitor, Domnul Domn Ioan Constantin Basarab Voevod Brâncoveanu, ...”
- ξ pe cheltuiala mitropolitului Antim Ivireanul
- ξ in folio, 973 p., textul imprimat cu roșu și negru, două coloane
- ξ titlul încadrat într-un chenar cu flori
  - ξ reprezentat un medalion în care se află Iisus Hristos (sus) și Maica Domnului (jos)
- ξ pe verso-ul foii de titlu: stema Țării Românești și 10 versuri adresate domnului

Evhologhion

- 1708-1712
- în limba română, cu alfabet chirilic
- in 4°; 569 p.
- tiparul negru și roșu
- frontispicii, viniete, inițiale, ornamente de compoziție tipografică
- această ediție diferă de celelalte Molitvenice cunoscute, tipărite anterior

Slujba Sfintei Ecaterina și Proschinitarul Sfântului Munte

- § septembrie 1710
- § “Mitropolitul Antim din Iviria, în Mitropolia din Târgoviște”
- § prin îngrijirea ieromonahului Mitrofan Gregoraș
- § in 4°, tipărită roșu cu negru
- § foaia de titlu încadrată într-un chenar de tip arhitectural

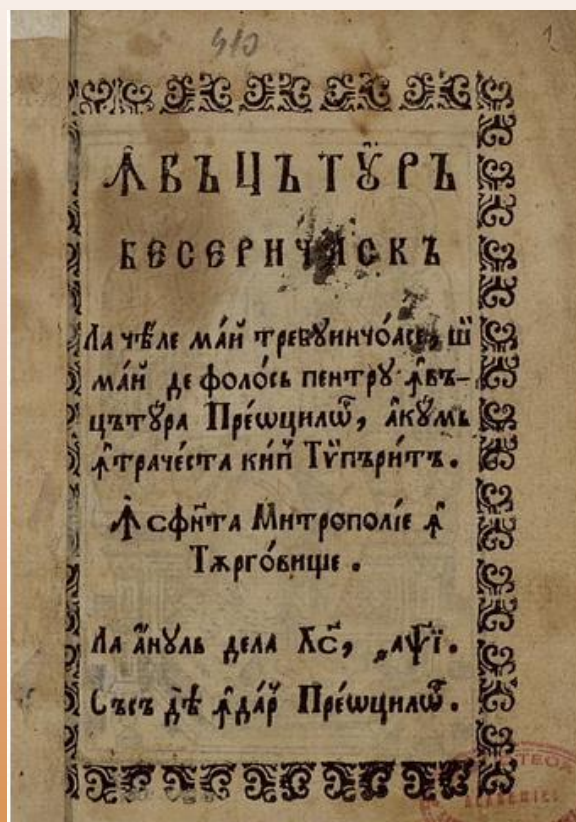
Învățătura bisericească

- ❧ noiembrie 1710
- ❧ în românește
- ❧ tipograf: Gh. Radovici
- ❧ in 8°, 45 f.
- ❧ tipărită negru cu roșu
- ❧ verso-ul foii de titlu:
Deisis

Învățătura bisericescă

Octoih (1712)

- ξ Tipograf: Gh. Radovici
- in 4⁰, 464 p., negru cu roșu
- „tălmăcită de pre vorba ce grecească și slovenească pre limba noastră cea românească.”
- Titlul: încadrat în flori de compoziție tipografică
- Verso-ul foii de titlu: versurile dedicate stemei Țării Românești

Rugăciuni în toate zilele săptămânii. Tălmăcite de pe grecește și tipărite acum întâi într-acest chip, spre folosul creștinilor

- 1712
- tipograf Gh. Radovici
- in 8°, 26 f.
- Deisis
- xilografura
reprezentând-o pe
Maica Domnului pe
tron

Liturghier (1713)

- ✧ tipograf: Gh. Radovici
- ✧ in 4°, 210 p., negru cu roșu
- ✧ verso-ul foii de titlu: stema Țării Românești și versurile dedicate domnitorului
- ✧ ilustratori Ursul Zugravul, Dimitrios și Ioanichie

Liturghier

Masa proscomidiei

Deisis

Catavasier (1713)

- ξ trilingvă (slavonește, românește, grecește)
- ξ „o închinu prea sfințitului și prea înțeleptului Mitropolit a toată Ungrovlahia, Kyr Anthimu, stăpânului meu și făcătorului de multu bine, carea mă rog să o priimești cu blândețe și cu față lină.”

• *Isus Christos judecător*

Molitvenic (1713)

- § tipărit după rânduiala celui grecesc
- § in 4°, 496 p., negru cu roșu
- § verso-ul foii de titlu: stema Țării Românești
- “ iară cei ce vă veți întâmpla a ceti, bucurativ-ă în Domnulu și vă rugați pentru noi, și ce greșală veți afla, veri în cuvinte, veri în slove, îndreptați cu duhulu blândețeloru, ne puindu-ne în ponosu, că pre cumu iaste cu neputință ceriului a se vede fără nori, așa și typariului fără greșală.”

Molitvenic

Pilde filosofești

- ❧ tradusă de Antim pentru nevoile școlilor din București
  - ❧ “am pusu nevoință de s-au tălmăcitu aciastă carte de pre vorba ce proastă greciască pre limba rumânească, și cu a me cheltuială amu făcutu de s-au tipăritu spre folosul aceștii patria.”
- ❧ in 8° mic, cu 17 rânduri pe pagină

Pilde filosofești

Maxime Filosofice (1713)

- ❧ o culegere de sentințe filosofice
- ❧ traduse din limba italiană în limba greacă de preotul Ioan Avramiu
- ❧ două prefete semnate de Manu Apostol
  - ❧ una dedicată Domnului “Ioan Constantin Basarab Voevod”
  - ❧ una cititorilor
- ❧ Scopul tipăririi
  - ❧ “Și pentru că mulți le-au socotit vrednice de tipărire și folositoare tuturor, pentru multele și deosebitele sfaturi ce cuprind, am conlucrat și eu pentru dragostea neamului meu să se dea la lumină și să se tipărească cu cheltuiala mea spre folosul prea iubitei noastre mame obștesci a Greciei, ...”

Alexandria

œ 1713

œ roman popular

œ întâmplările fantastice ale lui Alexandru Macedon

œ Del Chiaro

œ *Istoria delle moderne rivoluzioni della Valachia (1718)*

Concluzii

☞ sprijinitor al „culturii românești prin scris și tipar”

☞ sprijinitor prin cuvânt și faptă al Ortodoxiei de pretutindeni